When to Go Up for *Birkat Kohanim*

Q Some *kohanim* in my *shul* do not go up to do *Birkat Kohanim* at the proper time. Sometimes, one *kohen* washes his hands right after *Kedusha*, goes back to his place, and does not remember to move toward the *duchan* when the rest of the *kohanim* do. Other times, someone will get a late start washing and is still outside during *Retzei*. Are these *kohanim* allowed to do *Birkat Kohanim* under such circumstances?

1. גמרא, סוטה דף לח עמוד ב

ואמר ר' יהושע בן לוי: כל כהן שאינו עולה בעבודה – שוב אינו עולה, שנאמר: (ויקרא ט) "וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם וירד מעשות החטאת והעולה והשלמים" – מה להלן בעבודה, אף כאן בעבודה. איני? והא ר' אמי ורבי אסי סלקי! רבי אמי ורבי אסי מעיקרא הוו עקרי כרעייהו, ממטא לא הוה מטו התם, וכדתני ר' אושעיא: לא שנו אלא שלא עקר את רגליו, אבל עקר את רגליו – עולה, ותנן נמי: "אם הבטחתו שנושא את כפיו וחוזר לתפלתו – רשאי", והויגן בה: הא לא עקר! אלא דנד פורתא, הכא נמי דעקר פורתא.

2. שולחן ערוך אורח חיים סי' קכח סע' ח

כשמתחיל ש"צ "רצה", כל כהן שבבית הכנסת נעקר ממקומו לעלות לדוכן, ואף אם לא יגיע שם עד שיסיים שליח ציבור "רצה", שפיר דמי; אבל אם לא עקר רגליו **ב"רצה", שוב** לא יעלה.

משנה ברורה שם ס"ק כה

כשמתחיל ש"צ וכו' – היינו לכתחלה יזהר לעקור בהתחלת השליח ציבור "רצה", אבל אם לא עקר עד שכבר התחיל השליח ציבור "רצה", כל שלא סיים ברכת רצה שפיר דמי [אליה רבה ושאר אחרונים].

3. מגן אברהם סי' קכח ס"ק י

ב"רצה" שוב – אפילו היה אנוס, כגון שהיה מתפלל, ואם עלה לא ירד [רדב"ז חלק ב' סי' תקי"ז], ועקירת רגלו מביתו לבא לבית הכנסת לא מקרי עקירה [שם]. ולי נראה שאם **ביתו סמוך** לבית הכנסת ועקר לילך, מקרי עקירה

פרי מגדים שם

ומה שכתב [המ"א] ביתו סמוך כו', כל שכן, עקירה לרחוץ הוה עקירה, דלא כעטרת זקנים.

4. שו"ת משנה הלכות חלק ח סי' טו

הא מילתא גופא דאמרו ז"ל, דכל כהן שאינו עוקר רגליו ב"רצה" שוב אינו עולה, שפשוט דהעקירה ב"רצה" לאו דאורייתא היא, שמנא ליה שתוכל לבטל מצות עשה דאורייתא ... ואשר נראה בזה הוא: או שיאמר דתקנת חכמים הוא, ויש כח ביד חכמים לעקור בשב ואל תעשה, כמבואר ביבמות. והכא נמי עקרו לדבר שלא יעבור, וכיון שאנום הוא בתקנת חכמים שלא לעבור, שוב אינו עובר. או יאמר דכיון דברכת כהנים לאו מצוה יחידית, שהרי אי אפשר לקיימה רק בהסכמת הציבור ... ואם לא יעשה כתקנתם לעלות ב"רצה", הם לא יסכימו לברכתו, ושוב אינו יכול לעלות.

5. שולחן ערוך אורח חיים סי' קכח סע' ו

אע"פ שנטלו הכהנים ידיהם שחרית, **חוזרים ונוטלים** ידיהם עד הפרק, שהוא חבור היד והזרוע

משנה ברורה שם ס"ק יט, כ

יט] אע"פ שנטל ידיו וכו' – עיקר הנטילה אסמכו רבנן אקראי, שנאמר: "שאו ידיכם קדש וברכו את ה'", כלומר: כשתשאו ידיכם, קדשו אותם בתחלה, והיינו נטילה, ואחר כך ברכו את ברכת ה', והיא ברכת כהנים. והנטילה צריכה להיות במים דוקא, ולא מועיל כאן מידי דמנקי כמו בתפלה בסי' צ"ב. ופסק המחבר דאף על פי שנטל ידיו שחרית, יחזור ויקדש אותם קודם הנשיאות כפים, דקרא, תיכף לקדושה ברכה משמע.

כ] חוזרים ונוטלים וכו' – ואם אין לו מים, כתבו האחרונים דנוכל לסמוך על שיטת הרמב"ם, דסבירא ליה דיוצא בנטילת ידים שנטל בשחרית, כל שלא הסיח דעתו ויודע שלא נגע במקום מטונף.